

7. Kaiu valla eelarvestrateegia aastateks 2018 – 2021

7.1 Ülevaade eelarvestrateegia koostamisest

Valla eelarvestrateegia koostamise peaesmärgiks on kindlustada eelarvepoliitika pikemaajalise jätkusuutliku arengu tagamine ning iga-aastane tulude/kulude parem planeerimine. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

7.2 Ülevaade Eesti majanduskeskkonnast

Statistikaameti andmetel kasvas Eesti sisemajanduse koguprodukt 2016. aastal 1,6%. Panuse lisaväärtuse kasvu andsid info ja side tegevusalad. Lisaks panustasid SKP kasvu enim kaubandus ning veondus ja laondus. Kaubanduse kasvu toetas jae- ja hulgikaubanduse stabiilne suurenemine. Rahandusministeeriumi 2017. aasta kevadise majandusprognoosi kohaselt kasvab SKP 2017. aastal 2,4% ja 2018. aastal 3,1%.

Kaupade eksport ja import suurenesid võrreldes 2015. aastaga kumbki 3%. Ekspordi kasvu mõjutas peamiselt mehaaniliste masinate, elektriseadmete ning puidu ja puittoodete väljaveo suurenemine. Enim kahanes 2016. aastal mineraalsete toodete ning põllumajandussaaduste ja toidukaupade väljavedu. 2016. aastal prognoositakse kaupade ja teenuste ekspordi kasvuks 3,7%.

2017. aastal mõjutavad tarbijahinnaindeksit suures osas toidu ja nafta kallinemine välisturgudel ning suureneb ka maksumeetmete mõju aktsiisimäärade tõstmise tulemusena. Rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt tõusevad tarbijahinnad 2017. aastal 3,3%ni. 2018. aastal pidurdub inflatsioon 2,7%ni välistegurite panuse vähenemise tulemusena.

Töötuse määr oli 2016. aastal 6,8%. Rahandusministeeriumi prognoosi kohaselt suureneb 2017. aastast tööpuudus 7,3%ni. Tööhõive määr on 65,2%, mis on Eesti ajaloo kõrgeim. Seetõttu on oodata hõivatute arv vähenemist tööealise rahvastiku vähenemise tõttu.

Keskmise palga kasv püsis 2016. aastal 7,6% juures. Prognoosi kohaselt on 2017. aastal palga kasv 5,9 % ja 2018. aastal 5 %. Reaalpalga kasv aeglustub käesoleval aastal 2,5%ni inflatsiooni taastumise tõttu.

Eesti majandusarengu prognoos

(allikas: Rahandusministeeriumi 2017 aasta kevadine majandusprognoos)

Majandusnäitaja	2016	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*
SKP püsivhindades (mld eurot)	17,7	18,2	18,7	19,3	19,8	20,3
SKP reaalkasv (%)	1,6	2,4	3,1	2,8	2,7	2,7
SKP nominaalkasv (%)	3,3	5,6	6,3	5,7	5,6	5,5
Tarbijahinnaindeks (%)	0,1	3,3	2,7	2,5	2,5	2,0
Hõive (tuh inimest)	644,6	647,5	649,0	649,5	649,4	650,2
Tööhõive kasv (%)	0,6	0,5	0,2	0,1	0,0	0,1
Keskmine palk (eurot)	1 144	1 211	1 272	1 340	1 411	1 482
Palga nominaalkasv (%)	7,4	5,9	5,0	5,4	5,3	5,1
Palga reaalkasv (%)	7,2	2,5	2,3	2,9	2,7	3,0

7.3 Ülevaade Kaiu valla majanduskeskkonnast

Kaiu valla elanike arv 1. jaanuari 2017. aasta seisuga oli 1 260 elanikku. See on 13 elanikku vähem kui eelmisel aastal samal ajal. Tööealise elanikkonna osakaal on 63% elanikest. Töötukassa andmetel oli registreeritud töötute arv 2016. aasta alguses 20 ning aasta lõpus samuti 19 töötut.

Kaiu vallas tegutsevatest ettevõtetest on 28% füüsilisest isikust ettevõtjad ja 18% mittetulundusühingud ja sihtasutused. Ettevõtluskeskkond olulisi muutusi kaasa ei too.

7.4 Põhitegevuse tulude prognoos

Kaiu valla põhitegevuse tulud kasvavad aastatel 2018-2021 145 789 eurot ehk 9%. Tulubaasist on suurima osatähtsusega maksud, mis moodustavad strateegiaperioodi lõpuks tuludest 68%. Olulise tähtsusega on ka tegevuskuludeks saadavad toetused moodustades tuludest 21%.

Lähtudes Rahandusministeeriumi prognoosist keskmise kuupalga suurenemise osas ning arvestades vähese tööga hõivatuse muutusega on tulumaksu laekumise suurenemiseks arvestatud eelarvestrateegia perioodil keskmiselt 5% aastas.

Toetusfondist eraldatud vahendid on kavandatud järgnevatel aastatel samal tasemel.

7.5 Põhitegevuse kulude prognoos

Põhitegevuse kulud kasvavad aastatel 2018-2021 156 038 eurot ehk 10%. Strateegiaperioodi lõpuks moodustavad põhitegevuse kuludest toetused tegevuskuludeks 3%, personalikulud 66% ja majandamiskulud 31%.

Tegevuskuludeks saadavad toetused katavad põhitegevuse kulusid 22-25% ulatuses.

Personalikulude suurendamisel on arvestatud Rahandusministeeriumi prognoosist tuleneva palga nominaalkasvuga. Selle tulemusena suurenevad personalikulud ligi 45 000 eurot aastas.

7.6. Investeeringud

Kaiu valla investeeringute maht aastatel 2018-2021 on kokku 1 869 000 eurot, millest on arvestatud toetustega katta 937 500 eurot.

Teede renoveerimiseks on kavandatud 20 000 eurot aastas. Lisaks on kavandatud 2018. aastaks 750 000 eurot Kaiu Põhikooli hoone rekonstrueerimiseks ja Kaiu lasteaia hoone ehitamiseks 720 000 eurot. 2019. aastaks on kavandatud 55 000 eurot Kabli puhkebaasi renoveerimiseks. Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimiseks ja ehitamiseks on planeeritud 2020. aastaks 84 000 eurot ja 2021. aastaks 180 000 eurot.

Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine kokku 20 000 eurot on kohaliku omavalitsuse poolne toetus hajaasustuse veeprogrammi toetamiseks.

7.7 Laenukohustused

Kaiu vallal on seisuga 01. jaanuar 2017 võlakohustuste maht 200 089 eurot ja 2017. aastal on planeeritud võlakohustuste muutuseks 65 000 eurot. Investeeringute teostamiseks on vajadus perioodil 2018-2021 võtta laenu 851 500 eurot. Laenuka on kavandatud katta Kaiu lasteaia hoone ehitamine 532 500 euro, Kabli puhkebaasi renoveerimine 55 000 euro ja tuletõrje veevõtukohtade ehitamine 264 000 euro ulatuses.

7.8 Ühinemistoetuse kasutamine

Ühinemistoetust kasutatakse 2017. aastal 50 000 euro ulatuses jooksvateks kuludeks. Strateegiaperioodil on arvestatud 300 000 eurot investeeringute finantseerimiseks.

7.9 Eelarvestrategia koondülevaade

Kaiu valla eelarvestrateegia aastateks 2018-2021

	2017 eeldatav täitmine	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve	2021 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	1 606 520	1 591 309	1 642 309	1 697 309	1 752 309
Maksutulud	987 950	1 032 000	1 080 000	1 131 000	1 183 000
sh tulumaks	892 950	937 000	985 000	1 036 000	1 088 000
sh maamaks	95 000	95 000	95 000	95 000	95 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	179 600	183 000	186 000	190 000	193 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	435 242	373 809	373 809	373 809	373 809
sh toetusfond	371 609	371 609	371 609	371 609	371 609
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	63 633	2 200	2 200	2 200	2 200
Muud tegevustulud	3 728	2 500	2 500	2 500	2 500
Põhitegevuse kulud kokku	1 529 962	1 542 000	1 581 000	1 630 000	1 686 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	49 202	53 000	52 000	48 000	48 000
Muud tegevuskulud	1 480 760	1 489 000	1 529 000	1 582 000	1 638 000
sh personalikulud	990 000	983 000	1 023 000	1 065 000	1 110 000
sh majandamiskulud	485 000	500 000	500 000	511 000	522 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	3 370	3 124	2 604		
sh muud kulud	5 760	6 000	6 000	6 000	6 000
Põhitegevuse tulem	76 558	49 309	61 309	67 309	66 309
Investeeringustegevus kokku	-82 017	-563 000	-87 500	-118 000	-214 300
Põhivara müük (+)	9 000				
Põhivara soetus (-)	-82 738	-1 490 000	-75 000	-104 000	-200 000
sh projektide omaosalus	-82 738	-552 500	-75 000	-104 000	-200 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	0	937 500	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-5 279	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Finantskulud (-)	-3 000	-5 500	-7 500	-9 000	-9 300
Eelarve tulem	-5 459	-513 691	-26 191	-50 691	-147 991
Finantseerimistegevus	-65 000	465 500	-15 000	8 000	96 000
Kohustuste võtmine (+)	0	532 500	55 000	84 000	180 000
Kohustuste tasumine (-)	-65 000	-67 000	-70 000	-76 000	-84 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-70 459	-48 191	-41 191	-42 691	-51 991
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	185 650	137 459	96 268	53 577	1 586
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	140 817	603 193	585 589	593 589	689 589
Netovõlakoormus (eurodes)	0	465 734	489 321	540 012	688 003
Netovõlakoormus (%)	0,0%	29,3%	29,8%	31,8%	39,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	963 912	954 785	985 385	1 018 385	1 051 385
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	963 912	489 051	496 064	478 373	363 382
Põhitegevuse tulude muutus	8%	-1%	3%	3%	3%
Põhitegevuse kulude muutus	19%	1%	3%	3%	3%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,05	1,03	1,04	1,04	1,04